

Plán integrovaného manažmentu vodných zdrojov obce

Ing. Martin Kováč

riaditeľ Sekcie miestneho rozvoja Kancelárie ZMOS

Košice, 25. február 2010

Doterajšie aktivity miest a obcí

- ∅ Aktivity miest a obcí v oblasti zabezpečenia pitnej vody, čistenia odpadových vôd, ochrany pred povodňami a životného prostredia (úlohy vyplývajúce z kompetencií)
- ∅ Transformácia štátnych podnikov v oblasti verejných vodovodov a kanalizácii
- ∅ Koncepčné aktivity ZMOS v oblasti presadzovania integrovaného manažmentu vodných zdrojov

Hlavný cieľ projektu ZMOS

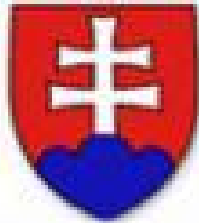
- Ø Praktické etablovanie tretieho stupňa vodného plánovania na území obcí (lokálne vodné plánovanie) a
- Ø Uplatnenie integrovaného manažmentu vodných zdrojov (IMVZ) v praxi

prostredníctvom zostavovania plánov IMVZ obce ako systémového riešenia otázok protipovodňovej prevencie, ochrany pred povodňami a udržateľnej sanitácie v rámci celých povodí a sídiel na ich území v súčinnosti s rozhodujúcimi partnermi, vlastníkmi pôdy a odbornou verejnosťou.

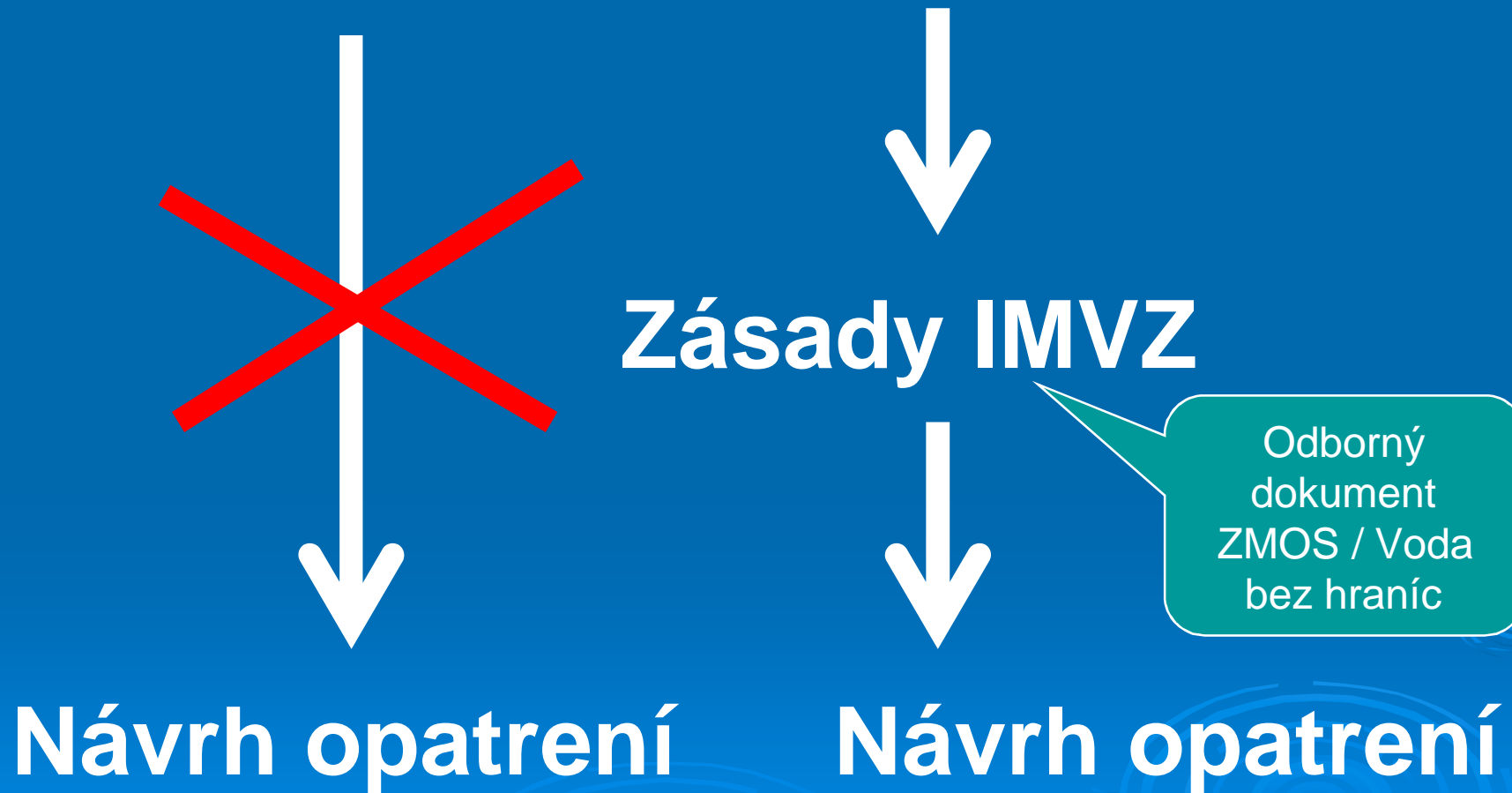
Projekt je súčasne samostatným príspevkom k procesu ďalšieho vzdelávania predstaviteľov miestnej územnej samosprávy v oblasti životného prostredia.

Míľník v doterajšom procese

- Ø Realizácia projektu “Príprava a aplikácia systému integrovaného manažmentu vodných zdrojov a modelových riešení na území obcí a ich povodí”.
- Ø Máj 2009 – október 2010
- Ø Podpora projektu zo strany:

Najvýznamnejšie VH problémy

Legislatíva a vodná politika

- Ø Expertná pracovná skupina ZMOS pre IMVZ
- Ø Konceptcia IMVZ ZMOS (RV pre TUR)
- Ø Zákon č.7 / 2010 o ochrane pred povodňami
- Ø Zákon o vodách
- Ø Vodný plán Slovenska (10.2.2010)

Vodné plánovanie – matica dokumentov

Národná úroveň	Vodný plán Slovenska	iniciatíva SR
Úroveň povodia Dunaja / Visly	Plány manažmentu povodí / Plány manažmentu povodňových rizík	požiadavka EÚ
Úroveň lokálna	Plány integrovaného manažmentu vodných zdrojov obcí	iniciatíva obcí

Obec – centrum koordinačných procesov. Najlepšia úroveň pre zosúladovanie prístupov.

Dobrovoľný nástroj environmentálnej politiky miest a obcí

Metodický materiál na zostavenie plánu IMVZ obce

Štruktúra metodiky:

- ∅ Teoreticko-vzdelávacia časť
- ∅ Postup zostavenia plánu IMVZ obce
- ∅ Uplatnenie plánu IMVZ obce v praxi
- ∅ Vzorovo zostavený plán IMVZ obce

Konzultácie a príprava uplatnenia metodiky
v pilotnom regióne – Hornotoryské
združenie miest a obcí

Štruktúra plánu IMVZ obce

- Ø Všeobecná charakteristika územia obce / vodný profil obce /
- Ø Analýza povrchového odtoku vody a návrh opatrení na elimináciu povodňových rizík na území obce
- Ø Analýza zabezpečenia čistenia komunálnych odpadových vôd a pitnej vody a návrh ich optimálneho zabezpečenia na území obce
- Ø Monitoring realizácie plánu a opatrení

Všeobecná charakteristika územia obce / vodný profil obce /

- Ø Stav ochrany a využívania vodných zdrojov a pôdneho fondu na území obce (táto charakteristika sa získa vyplnením štandardizovaného dotazníka)
 - Ø Predbežné posúdenie povodňových rizík
 - Ø Rámcový návrh opatrení
-

Kvantita vody a pôdy v povodí

- ∅ Analýza povrchového odtoku vody a návrh opatrení na elimináciu povodňových rizík na území obce
 - ∅ Analýza rizík povrchového odtoku na území obce
 - ∅ Analýza povodňových situácií, škôd a nákladov na zabezpeč. a záchranné práce
 - ∅ Analýza údržby a správy vodných tokov na území obce
 - ∅ Návrh a kvantifikácia vhodných opatrení týkajúcich sa povrchového odtoku
-

Katalóg opatrení, riešení a príkladov z praxe

Projektant:

Realizátor opatrenia:

Stručný popis

www.zmos.sk

Stav pred realizáciou:

Stav po realizácii:

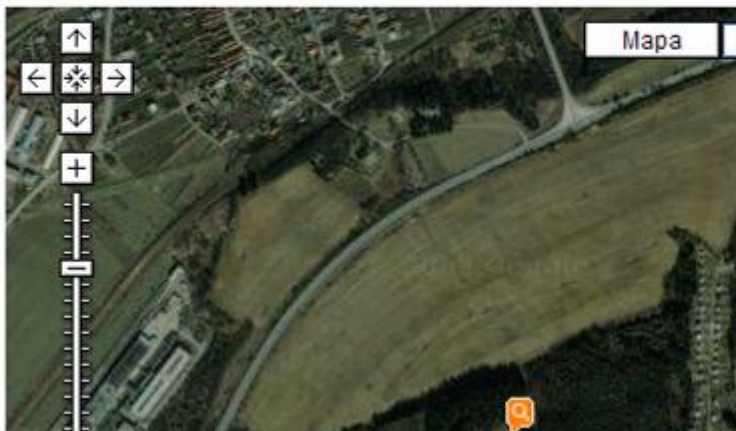
Pozitíva riešenia:

Negatíva riešenia:

Najväčšie problémy počas prípravy a realizácie:

Stručné súhrnné zhodnotenie účinnosti a prínosov: zníženie erózie vody pri prudkých zrážkach
vytvorenie atraktívneho územia na prechádzky obyvateľov

Poznámka: tento projekt pokračuje realizáciou druhej etapy v rokoch

1. Adaptačné opatrenia v krajine

1.1. Opatrenia v zastavanom území

1.1.1. Zmena nepriepustných povrchov na priepustné povrchy

1.1.2. Vsakovacie jamy, drény, tunely a studne

1.1.3. Akumulácia dažďovej vody - čiastočná alebo úplná

1.1.4. Adaptácia zaústení zvodov dažďovej vody pri budovách

1.1.5. Adaptácia rigolov pri cestách a chodníkoch

1.1.6. Zelené strechy

1.1.7. Zelené fasády

1.1.8. Zelené siete

1.1.9. Čistenie dažďovej vody od mechanických nečistôt a ropných látok

1.2. Opatrenia na poľnohospodárskej pôde

1.2.1. Obnova mokradi a rybníkov

1.2.2. Priečne brázdy - zasakovacie pásy (po vrstevniciach)

1.2.3. Vegetačné pásy po vrstevniciach

1.2.4. Obnova a budovanie pôdných terás a stupňov

1.2.5. Sanácia strží - ich zacelovanie a vyplňanie

1.2.6. Vsakovacie jamy a depresné plochy

1.2.7. Budovanie živých plotov, vetrolamov a ostrovov trvalej vegetácie

1.2.8. Zatrávnenie poľnohospodárskej pôdy - čiastočné alebo úplné

1.2.9. Zalesnenie poľnohospodárskej pôdy - trvalé alebo dočasné

1.2.10. Adaptácia pôvodných hydromelioračných sústav - odvodňovacích zariadení

1.3. Opatrenia na vodných tokoch

1.3.1. Obnova napojení na pôvodné ramená a meandre vodných tokov

1.3.2. Zdrsnenie dna vodných tokov

1.3.3. Priečne stupne a prvky - vzdúvanie hladín a hradenie bystrín mimo lesov

1.3.4. Suché poldre

1.3.5. Objekty na riadené vypúšťanie vôd do záplavového územia

1.3.6. Budovanie malých prietokových vodných nádrží (vrátane požiarnych) a

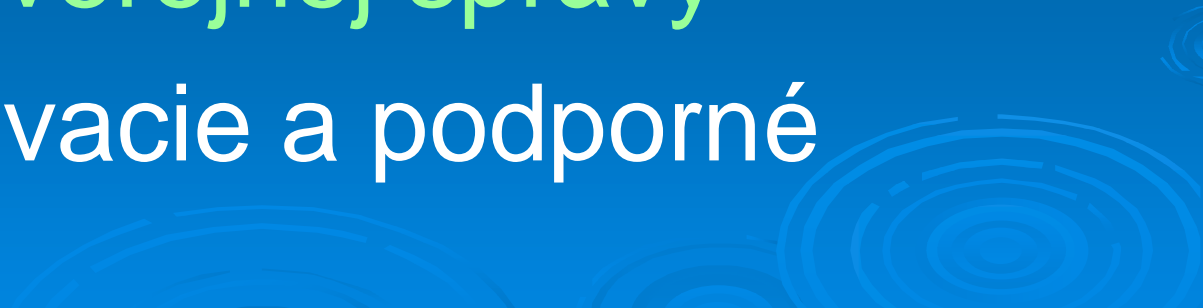
Kvalita vody a pôdy v povodí

- Ø Analýza zabezpečenia čistenia komunálnych odpadových vôd a pitnej vody a návrh ich optimálneho zabezpečenia na území obce
- Ø Analýza zabezpečenia verejného vodovodu, úpravy a zdroja pitnej vody
- Ø Analýza zabezpečenia verejnej kanalizácie a čistenia komunálnych OV
- Ø Analýza bodových, líniových a plošných zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd a pôdy na území obce
- Ø Posúdenie investičných a prevádzkových nákladov variantných riešení zabezpečenia verejnej kanalizácie a verejného vodovodu a návrh optimálneho riešenia

Monitoring realizácie plánu a opatrení

- Ø Prehľad základných a doplnkových indikátorov a zaznamenanie východiskových hodnôt
- Ø Hodnotenie realizácie, účinnosti a dopadov jednotlivých opatrení vyplývajúcich z plánu IMVZ obce a opatrení zrealizovaných mimo plánu IMVZ
- Ø Celkové hodnotenie úspešnosti a účinnosti plánu IMVZ obce a jeho aktualizácia

Uplatnenie plánu IMVZ v praxi

- ∅ Príprava a realizácia adaptačných opatrení v krajine
 - ∅ Zabezpečenie pitnej vody a čistenia odpadových vôd
 - ∅ Procesy verejnej správy
 - ∅ Monitorovacie a podporné nástroje
-

Adaptačné opatrenia v krajine

- ∅ V zastavanom území
- ∅ Na poľnohospodárskej pôde
- ∅ Na vodných tokoch
- ∅ Na lesnej pôde

Spolupráca na budovaní
otvorených informačných
systémov a technológií
v oblasti IMVZ a PF
s Municipalia a.s.,
Meteo s.r.o. a Ľudia a voda o.z.

Procesy verejnej správy

- ∅ Tvorba a aktualizácia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce
- ∅ Zostavovania plánu územného systému ekologickej stability – krajinný plán
- ∅ Pozemkové úpravy
- ∅ Údržba, správa a úpravy vodných tokov na území obce
- ∅ Nakladanie s odvodňovacou sústavou a závlahovými sústavami na území obce
- ∅ Posudzovanie vplyvov stavieb na životné prostredie (EIA) a strategické hodnotenie
- ∅ Územné plánovanie
- ∅ Povoľovanie stavieb
- ∅ Určovanie miestnych daní a zostavovanie rozpočtu obce

Hlavné myšlienky na záver

- Ø Bez plošnej ochrany vodných zdrojov a dôkladného čistenia odpadovej vody nie je možné udržať kvalitu a kvantitu vodných zdrojov v území, obdobne aj pôdy.
- Ø Plošná ochrana vodných zdrojov v území vyžaduje účasť a systematickú spoluprácu všetkých vlastníkov, správcov a užívateľov nehnuteľností (pôdy aj stavieb) v území.

Potreba na národnej a Európskej úrovni

- Ø Zásadná reforma spoločnej poľnohospodárskej politiky (40 % rozpočtu EU)
- Ø Potreba zásadnej reformy nakladania s dažďovými vodami
- Ø Potreba adaptácie poškodenej krajinnej štruktúry a prostredia sídiel
- Ø Nová generácia výskumu, vývoja a manažmentu ekosystémov krajiny
- Ø Nová kvalita a zameranie spolupráce v povodiach – obcí a ich obyvateľov, štátnych inštitúcií, rezortov, neziskových organizácií, vlastníkov pôdy a budov
- Ø Dopady na smerovanie kohéznej politiky po roku 2013 (vrátane zamerania pripravovanej Dunajskej stratégie)

Inovačný prínos novej vodnej a poľnohospodárskej politiky

- Ø Reforma doterajšej poľnohospodárskej politiky – nový systém priamych platieb a podporných nástrojov / princíp „znečisťovateľ platí“
- Ø Integrovaný manažment vôd a pôdy (povodí)
- Ø Nová generácia manažmentu vody a pôdy v krajine
- Ø Redukcia povodňových rizík a škôd (v rozsahu až do 80 %)
- Ø Rýchlejšie a efektívnejšie zabezpečenie pitnej vody a čistenia odpadových vôd – udržateľná sanitácia
- Ø Zainteresovanie každého vlastníka pôdy a budov
- Ø Nové formy ekonomickej spolupráce v povodiach a obciach (vodné farmy, vodné spoločenstvá, samospráva povodí)

Inovačný prínos novej vodnej a poľnohospodárskej politiky

- Ø Nová generácia architektúry, urbanizmu, dizajnu, regenerácie sídiel a revitalizácie krajiny
- Ø Nová štruktúra finančných a podporných nástrojov
- Ø Udržateľné a ekonomicky prijateľnejšie zabezpečenie dobrého stavu vôd a pôdy po stránke kvality a kvantity
- Ø Zvýšenie medzinárodnej konkurencieschopnosti a atraktivity sídiel a krajiny
- Ø Urýchlenie regionálneho a miestneho rozvoja
- Ø Prehĺbenie medzinárodnej solidarity a subsidiarity
- Ø Príspevok k eliminácii dlhodobej nezamestnanosti a vytváraniu nových pracovných miest

Ďakujem za pozornosť

kovac@zmos.sk

